

Rijksstraatweg 43:

Oude Raadhuis

Straat	: Rijksstraatweg
Huisnummer	: 43
Postcode	: 2121 AB
Kadastrale aanduiding	: A 3769
Naam object	: Oude Raadhuis
Bouwjaar	: 1894
Architect	: F.G.N. Haitsma Mulier
Bouwstijl	: Neorenaissance
Oorspronkelijke functie	: Raadhuis
Huidige functie	: Kantoor

Inleiding

Het voormalige raadhuis is oorspronkelijk vrijstaand gelegen aan de westzijde van de Rijksstraatweg. Een poort verbindt het pand aan de noordzijde met het buurpand. Het gebouw dateert uit 1894. Het ontwerp, in een voor die tijd karakteristieke, rijk gedecoreerde neorenaissancestijl, is van de Haarlemse architect F.G.N. Haitsma Mulier (1845-1910).

Tot de bouw van het nieuwe raadhuis aan de Bennebroekerlaan in 1972 deed het dienst als raadhuis van Bennebroek. Aan de achterzijde zit een aanbouw die fungeerde als conciërge- of veldwachterswoning.

Het uurwerk in de gevel naast de entree is in 1899 geschonken door burgemeester P.N. van Doorninck naar aanleiding van de geboorte van zijn zoon.

Het pand onderging in de loop van de tijd slechts enige wijzigingen, voornamelijk aan de achterzijde. In het dak werden daklichten aangebracht. De linker zijgevel kreeg enkele gevelopeningen. De voorgevel bleef intact.

Beschrijving

Het oude raadhuis heeft een min of meer rechthoekig grondplan en bestaat uit twee bouwlagen en een kapverdieping. Het samengestelde dak bestaat uit een zadeldak (aan de achterzijde afgesloten door een schilddak) met de nokrichting haaks op de straat waarop een afgeplat schilddak aankapt. Het dak is gedekt met leien in Maasdekking. Achter de topgevel haakt een smeedijzeren sieranker aan op de nok. De dakschilden bevatten enkele (niet beschermenswaardige) daklichten.

De voorgevel is gemetseld in strakke, rode baksteen in kruisverband. De plint is gepleisterd. Boven de vensters zitten segment-, tudor- en rondbogen met gepleisterde, wit geschilderde hoekblokken en sluitstenen. De boogvullingen zijn bezet met decoratief metselwerk.

Het linker (zuidelijk) deel van de voorgevel is risalerend en wordt afgesloten door een rijk gedecoreerde topgevel (tuitgevel) waarin een uitgemetseld driepas-motief is verwerkt.

Het rechter deel van de voorgevel is een langsgewel en wordt afgesloten door een rondboogfries met decoratief gepleisterde consoles en een geprofileerde gootlijst. Dit boogfries en de gootlijst zetten zich door in de noordgevel.

De gevel wordt versierd door gepleisterde, wit geschilderde speklagen, hoekblokjes en geprofileerde waterlijsten. Boven de entree, tussen de twee waterlijsten, zit een uitsparing waarin mogelijk het opschrift *raadhuis* heeft gestaan. De risalerende topgevel is verrijkt met ornamenten en een decoratieve toppilaster.

Rechts in de risaliet, achter een hardstenen stoep met ijzeren leuning, zit de entree. De paneel deur heeft boven het kalf een tweeruits raam en wordt bekroond door een driehoekig fronton. Naast de entree bevindt zich een cirkelvormig uurwerk in de gevel. De houten ramen bezitten één- en vierruits schuiframen (in de topgevel gekoppeld) met één- en vierruits bovenlichten.

De zijgevels zijn gemetseld in grauwe baksteen, kruisverband. Ze bezitten een gepleisterde plint, zijn gedecoreerd met gepleisterde speklagen en bezitten muurankers. De zuidgevel heeft enkele vensteropeningen waarvan die op de verdieping niet beschermenswaardig is.

Aan de achtergevel bevindt zich een éénlaags aanbouw met kapverdieping onder een schilddak waarin (niet beschermenswaardige) dakkapellen zijn aangebracht. Deze voormalige conciërgewoning heeft een gewijzigde (niet beschermenswaardige) gevelindeling. Deze woning heeft een (niet beschermenswaardige) aanbouw en grenst aan een tuin.

Motivering voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst

Het voormalige raadhuis uit 1894 heeft cultuurhistorische waarde vanwege de uniciteit en de oorspronkelijke functie als raadhuis van Bennebroek.

Het pand is beeldbepalend gesitueerd langs de Rijksstraatweg.

Het gebouw is architectuurhistorisch van belang vanwege de kwaliteit van het ontwerp door F.G.N. Haitsma Mulier in de kenmerkende neorenaissancestijl. Kenmerkend is vooral de rijk gedecoreerde, gaaf bewaard gebleven voorgevel.

Beschermenswaardig zijn alle in de bovenstaande beschrijving omschreven onderdelen tenzij aangeduid als niet beschermenswaardig. De bescherming is vooral gericht op de voorgevel in al zijn details.

